

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ПРЕДМЕТИТЕ
СТРАТЕГИСКИ МЕНАЏМЕНТ И МЕЃУНАРОДЕН МЕНАЏМЕНТ
НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на објавениот конкурс во “Утрински весник” од 03.VI 2008 година за избор на наставник по предметите *стратџиски менаџмент* и *меѓународен менаџмент* на Економскиот факултет на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј „ во Скопје, Наставно-научниот совет на Факултетот, на седницата одржана на 30.VI 2008 година со одлука бр. 02-1876/1 од 30.VI. 2008 година, не избра за членови на Рецензетската комисија.

По проучувањето на пријавата и на другите конкурсни материјали, Комисијата го поднесува следниов рецензентски

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс се пријави само еден кандидат - д-р Љубомир Дракулевски, вонреден професор на стратџиски менаџмент и меѓународен менаџмент на Економскиот факултет во Скопје.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатот д-р Љубомир Дракулевски е роден на 5.VI 1962 година во Скопје. На Економскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1982/83 година, а дипломирал во 1987 година на прометно-комерцијалната насока. Во 1988 година е избран за помлад асистент на Економскиот факултет во Скопје по групата предмети од областа на економиката и организацијата на претпријатијата. Во истата година се запишал на постдипломски студии од областа на деловната економија на Економскиот факултет во Скопје и, по успешното полагање на предвидените испити, во 1995 година го одбранил магистерскиот труд на тема: “Стратџискиот менаџмент во претпријатијата”.

Во 1998 година ја одбранил докторската дисертација на тема “Лидерството -

доктор на економски науки. На 15.I 1999 година е избран во звањето доцент на предметот *сѝраѝеѝиски менаѝменѝи*, а на 28.XI 2003 година за вонреден професор на предметите *сѝраѝеѝиски менаѝменѝи* и *меѓународен менаѝменѝи* на Економскиот факултет во Скопје.

Од изборот во вонреден професор до денес, кандидатот бил ангажиран на неколку меѓународни проекти, а има учество на повеќе семинари и меѓународни конференции. Покрај тоа, остварил и повеќе студиски престои во странство. Така, во периодот од 2003 година до денес д-р Љубомир Дракулевски бил на следните престои во странство:

1. двонеделен престој на Високата школа за континуирано образование (Endurmenntun Haskola Islands) во Рејкавик, Исланд, јуни 2005, во рамки на програмата на ЕФТА за размена на кадар од областа на економијата;

2. едномесечен студиски престој на Arizona State University, Темпи, Аризона, САД, август 2005 година;

3. студиски престој на University College West-Flanders, Brugge, Belgium, во рамки на ТЕМПУС проектот МЕМФЕС, (02.02-05.02.2007)

4. студиски престој на Сорбона 1, Пантеон Универзитет, Париз, Франција, во рамки на ТЕМПУС проектот МЕМФЕС (01.04-07.04.2007)

5. студиски престој во Ајндховен, Холандија, во рамки на ТЕМПУС проектот МЕМФЕС (18-25.10.2007)

Престоите биле искористени за остварување контакти со професори од странски универзитети, размена на стручни мислења и договарање на соработка за развој на заеднички проекти, за обезбедување на најнова литература од областите на кои е ангажиран како и за натамошно стручно острочување.

Во периодот од претходниот избор д-р Љубомир Дракулевски има остварено учество на следните семинари, конференции и работилници:

- Workshop, Project RIMED in organization of South and East European Development Center (SEED), Department of Planning and Regional Development, University of Thessaly, Volos, Greece, јули 2004;
- 3-rd FINEXPO Меѓународен саем на финансии, деловни можности и економски развој, 24-26 Ноември, 2004, Скопје, 2004 со тема “Корпоративно управување”;

- Семинар *Управување со ризициите на фирмата во турбулентној светско стилоанство* (Risk management of the firm in the turbulent world economy) на Високата школа за континуирано образование (Endurmenntun Haskola Islands) во Рејкавик, Исланд, јуни 2005, во рамки на програмата на ЕФТА за размена на кадар од областа на економијата;
- III International Conference: “Management and Engineering”, Sofia - Sveti Vlas, Bulgaria, June 20-24, 2005, со тема “The Role of Human Resources in Successful Reengineering: Macedonian Telecom - Case Study”;
- Семинар на Советот за корпоративно управување и Капитал 2005 год. со тема “Позицијата на инвеститорот со новиот Закон за трговските друштва”;
- Стопанска комора на РМ, април 2007, со тема “Корпоративно управување”;
- Бизнис центар за развој на мали претпријатија, јуни 2007 со тема “Стратегиски менаџмент во мали претпријатија”;
- International Conference, ICERD, Ohrid, 2008, со тема “Strategic Management of Small Businesses – Analysis and Exploitation of Entrepreneurial Opportunities”;
- EU Corporate Governance Seminar во организација на Европската комисија, Global Corporate Governance Forum, International Finance Corporation (IFC), The European Confederation of Directors’ Associations (ecoDa), USAID и др. (february 2008);
- 4th International Conference “An Enterprise Odyssey: Turizm – Governance and Entrepreneurship, Faculty of Economics and Business, June 11-14, 2008, Цавтат, Хрватска со тема “E-business and globalization”;
- Бизнис центар за развој на мали претпријатија, јуни 2008 со тема “Стратегиски менаџмент во мали претпријатија”;

Д-р Љубомир Дракулевски бил член на разни одбори, комисии и тела на Економскиот факултет. Така, сега е член на Комисијата за акредитација на Економскиот факултет, претседател на Комисијата за ревизија на визијата и мисијата на Економскиот факултет и претседател на библиотечниот одбор. Д-р Љубомир Дракулевски бил секретар на Институтот за деловна економија и на Катедрата за менаџмент, а сега ја врши секретарската функција на последипломските Европски студии. Секретар е и на специјалистичкиот курс за корпоративно управување во организација на [Економскиот факултет](#) и [International Finance Corporation \(IFC\)](#).

Во периодот 2004/2008 година е член на Комисијата на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” за соработка со странски универзитети.

Во периодот 2006 – 2008 година е член на Советодавното тело за стечај на Министерот за економија на Владата на Р.Македонија.

Во периодот 2005 – 2007 година бил член на Одборот за ревизија на Инвест банка, АД - Скопје.

НАСТАВНО-НАУЧНА И СТРУЧНА ДЕЈНОСТ

По изборот во звањето вонреден професор, д-р Љубомир Дракулевски бил ангажиран во изведувањето настава и испити на редовните студии по предметите: стратегиски менаџмент, меѓународен менаџмент и организациско однесување на Економскиот факултет во Скопје и дисперзираните паралелки во Штип. Во изминатиот период д-р Љубомир Дракулевски бил ангажиран во изведување на наставата и испитите на редовни студии на предметот Стратегиски менаџмент и на Економскиот факултет на Универзитетот “Св. Климент Охридски” (2005/06, 2006/07 и 2007/08) како и на Машинскиот факултет на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје во III студиска година, насока индустриско инженерство (2003/2008).

На последипломски студии д-р Дракулевски е ангажиран како наставник на Економскиот факултет во Скопје на предметите: стратегиски менаџмент, меѓународен менаџмент, организациско однесување, европско бизнис окружување и меѓународен бизнис. Исто така, изведувал настава на предметот *Сџрајшеџиски менаџмент* за е-бизнис на последипломскиот студиум Е-бизнис менаџмент во организација на Економскиот факултет (УКИМ), и партнерските факултети од University College West-Flanders Departmen Simon Stevin, Brugge, Belgium, Universite Paris I, Pantheon-Sorbonne, Institute D'Administration Des Entreprises De Paris-IAE, Paris, France и Fontys University of Applied Sciences, Eindhoven, The Netherlands.

Покрај тоа, ангажиран е на последипломските студии и на Правниот факултет (деловно право – 2004/05 2006/07, 2007/08), на Фармацевтскиот факултет (здравствен менаџмент и фармакоекономија – 2007/08), Економскиот факултет во Прилеп (2007/08), Машинскиот факултет (2006/08). Во изминатиот петгодишен период од претходниот избор, д-р Дракулевски бил член на 30 комисии за одбрана на магистерски и докторски трудови, при што 11 пати бил ментор на магистранти и еднаш на докторант. Бил член на

комисии за одбрана на докторати на: Економскиот факултет, Институтот за социолошко правни и политички истражувања, Машинскиот факултет и Стоматолошкиот факултет.

Го предава модулот *Вовед во корпорации и корпоративно управување* во рамки на специјалистичкиот курс “Корпоративно управување” во организација на Економскиот факултет во Скопје и International Finance Organization (IFC 2007/08), а бил ангажиран како предавач на Курсот за проценители во организација на Економскиот факултет во Скопје (2008).

Со свои предавања учествувал во Стопанската комора, Центар за развој на нови бизниси на УКИМ, Цајтиг и др., а од јануари 2007 година е ангажиран во проекти како експерт на International Finance Organization (IFC).

Наставата по предметите на кои е ангажиран ја изведува со примена на најсовремени методи за изведување на наставата и со приспособување на материјата кон аудиториумот за кој се наменети предавањата. За успешноста во пренесувањето на знаењето на студентите и за неговата објективност при оценувањето на студентите говори фактот на неговата голема ангажираност на повеќе факултети на редовни и последиплмски студии на државните универзитети во Република Македонија, како и позитивните оценки од страна на студентите во извршените самоевалуации.

Изминатиот петгодишен период е одбележан со богата научноис-тражувачка дејност на кандидатот. Така, во периодот од 2003 година до денес ги објавил и следниве трудови:

1. “Позицијата на инвеститорот со новиот Закон за трговските друштва”, *Капитал бр. 242*, Скопје, 2004;
2. “Обликувањето на работата и мотивацијата”, *Годишник на Економскиот факултет*, Том 39, Економски факултет, Скопје, 2004, стр. 303-313;
3. Рецензија на учебникот “Менаџмент за гимназиско образование” од авторите Бобек Шуклев и Маја Шуклева, Просветно дело, Скопје, април 2005;
4. “The Role of Human Resources in Successful Reengineering: Macedonian Telecom - Case Study”, III INTERNATIONAL CONFERENCE “MANAGEMENT AND ENGINEERING, Sofia- Sveti Vlas, Bulgaria, JUNE 20-24, 2005, pp. 400-406;

5. “Видови претпријатија во меѓународниот бизнис”, *Годишник на Економскиоѝ факултетиѝ*, Том 40, Економски факултет, Скопје, 2005, стр. 287-294;
6. Рецензија на книгата “*Време на преземања – да се преземе или да се биде преземен*” од Андреј Бертонцел, КПМГ, 2005 ;
7. *Корпоративно управување во Жиро Вардар АД, Велес*, International Finance Organization (IFC) – јануари 2007;
8. “Стратегиски менаџмент”, Клуб 360, 2007 ;
9. “Корпоративна општествена одговорност и глобализацијата”, Зборник од Меѓународна конференција ‘Бизнис и глобализација’, Економски факултет-Прилеп, Охрид, 2007;
10. Рецензија на книгата “*Менаџментѝ со информации и знаење, Дел - 1*” од Роберт Димитровски, Скопје, 2007;
11. “Strategic Management of Small Businesses – Analysis and Exploitation of Entrepreneurial Opportunities”, International Conference, ICERD, Ohrid, 2008;
12. “E-business and globalization”, 4th International Conference “An Enterprise Odyssey: Tourism – Governance and Entrepreneurship, Faculty of Economics&Business, June 11-14, 2008, Цавтат, Хрватска;
13. Managing Action Programs, International Conference “Management and Social Responsibility”, Beograd, R.Srbija 10-13.IX 2008 ;

Во постапка за печатење се и следните две книги: *Организациско однесување – учебник* во коавторство со проф. д-р Бобек Шуклев, и учебно помагало *Корпоративно управување* во коавторство проф.д-р.Бобек Шуклев,проф.д-р Горан Коевски, проф.д-р Владимир Филиповски и доц.д-р Сасо Арсов, наменето за слушателите на курсот Корпоративно управување на Економски факултет, Скопје.

Од наведените трудови може да се заклучи дека основна преокупација на д-р Љубомир Дракулевски е пошироката област на менаџментот, и тоа посебно стратегискиот и меѓународниот менаџмент. Во продолжение ќе биде даден кус приказ на поважните трудови на д-р Љубомир Дракулевски во изминатиот период.

Во статијата “Позицијата на инвеститорот со новиот Закон за трговските друштва”, објавена во *Кайиштал* во 2004 година авторот дава свои согледувања на извршените промени во Законот за трговски друштва од 2004 година во однос на Законот од 1996 година. Притоа, авторот ги анализира промените од аспект на корпоративното управување, односно од аспект на промените во моделите на управување со акционерските друштва во Република Македонија. Авторот нагласува дека промените биле нужни за развој на акционерството во Република Македонија и посебно ги анализира добрите страни на промените во законот кои одат во насока на светската добра практика на добро корпоративно управување. Така, авторот ги нагласува аспектите на: новите модели на управување, поставениот систем на управување и надзор на работењето, воведувањето на независни членови на органите на управување и надзор, отчет за работењето на годишното собрание на акционерите, определување на платата и компензациите на одговорните лица во трговските друштва од страна на акционерите, објавувањето на приходите на членовите на управните и надзорните органи на друштвата, поголема транспарентност и увид во работењето, забрана за отстапување на правото на глас на членовите на органите на управување и надзор во друштвото, овозможување на кумулативно гласање и др. Притоа авторот констатира дека се создадени поволни услови за развој на акционерството, но потребно е и државните органи да влијаат на подобрување на бизнис климата, а посебно на судскиот систем за натамошен развој на акционерството.

Статијата “Обликувањето на работата и мотивацијата”, е објавена во *Годишничкој на Економскиој факултет*, Скопје во 2004 година. Во овој труд авторот го анализира обликувањето на работата кое се јавува како важно поле на примена на истражувањата на мотивацијата и организациското однесување. Техниките на обликување на работата, како што се симплификација и специјализација, проширување на работата, ротирање на работните места, збогатување на работата, имаат свој одраз и врз мотивацијата на вработените. Моделот на карактеристики на работата се обидува да одговори како определени суштински димензии на работата влијаат на психолошките состојби, а со тоа и на определените резултати на поединецот и на организацијата. Соодветното обликување на работата може да резултира со поголема мотивираност (внатрешна и надворешна) на вработените, а со тоа и со подобро извршување за организацијата. Според авторот на трудот, несоодветното обликување на работните задачи значи и нецелосно искористување на знаењето и способностите на вработените

или, пак, поставување комплексни и тешко остварливи задачи. Ова од своја страна може да резултира со намалување на продуктивноста во работењето, намалување на квалитетот, некоординираност и исцело, со помала мотивираност на вработените. Од таа причина осознавањето на обликувањето на работата како мотивациска техника за менаџерите е важен предуслов за поефикасно и поефективно извршување на поставените цели.

Трудот “The Role of Human Resources in Successful Reengineering: Macedonian Telecom - Case Study”, е во коавторство и е презентираан на III International Conference “Management and Engineering”, во Sofia, Bulgaria, 2005 година. Во трудот е анализиран начинот на примена на деловниот реинженеринг на процесите како стратегија за реструктурирање на АД Македонски телекомуникации. Бизнес процес реинженерингот (BPR- Business Proces Reengineering) е современ менаџмент метод кој последниве петнаесетина години успешно се применува во компании од различни делови на светот, независно од нивниот делокруг на работење. Овој модел најпрво го прифатија компаниите од Северна Америка и Јапонија, за покасно да биде прифатен од земјите на Европа и воопшто ширум светот. Според авторите на трудот, човечкиот фактор има клучна улога во процесот на реинженеринг, бидејќи тој започнува на иницијатива на врвниот менаџмент, а се реализира со напор на сите вработени во организацијата. Затоа во трудот се разработени улогите на менаџерите и нивниот капацитет за правење на промените. Притоа авторите укажуваат дека за успешен реинженеринг е потребен тим на врвни менаџери со лидерски капацитети на врвниот менаџмент, но и со способности да се одбере вистински тим кој ќе ги спроведе промените во организацијата.

Статијата “Видови претпријатија во меѓународниот бизнис”, е објавена во *Годишникот на Економскиот факултет*, Скопје во 2005 година. Во неа авторот ги анализира мултинационалните корпорации како еден од носителите на глобализацијата на светската економија која се јавува како тренд во меѓународниот бизнис во последните децении. Меѓународниот бизнис е релативно нова дисциплина и е екстремно динамична по својата природа. Поради тоа, постои голема разноликост во употребата на термините кои се поврзуваат со меѓународниот бизнис. Во текстот акцентот е ставен на различните приоди при дефинирањето на видовите претпријатија во меѓународниот бизнис, со цел да се согледаат специфичностите на тие приоди, но и да се укаже на најприфатливите терминологски определби во доменот на меѓународниот бизнис. Така, се согледуваат дилемите од аспект на: мултинационални и транснационални корпорации, глобални и

мултидомашни претпријатија, бинационални и мининационални компании и сл. Посебно се елаборираат дефинициите на мултинационалните корпорации и транснационалните корпорации од страна на ООН и поделбата на претпријатијата од аспект на стратегијата што ја применуваат во меѓународниот бизнис затоа што таа укажува на кој начин претпријатијата ја обезбедуваат конкурентската предност. Така, авторот констатира дека глобалните претпријатија настојуваат да остварат конкурентска предност преку ниски трошоци, мултидомашните - преку диференцијација, интернационалните - преку фокусирање на иновациите, додека транснационалните претпријатија – преку едновремено управување со трошоците и со приходите, а ефикасноста во работењето и иновациите се еднакво важни за успехот на претпријатието. За сите овие претпријатијата треба да се прифати и заеднички термин – меѓународни претпријатија, како претпријатија со активности во меѓународниот бизнис.

Трудот *Корпоративно управување во Жито Вардар АД, Велес*, е изработен за потребите на International Finance Organization (IFC) и е истражувачка студија за состојбата со корпоративното управување во групацијата на фирми “Жито Вардар” од Велес. Во овој труд авторот го анализира применетиот модел на управување во групацијата на фирми, ги анализира состојбите и проблемите во функционирањето и дава сугестии за подобро корпоративно управување на акционерското друштво.

Статијата “Стратегиски менаџмент”, е во коавторство и е објавена во *Клуб 360* во 2007 година. Станува збор за статија во која авторите се залагаат за подигање на свеста кај луѓето за примена на стратегискиот менаџмент во сите сфери на делување за ефикасно и ефективно остварување на целите. Во трудот се укажува на појавата на стратегискиот менаџмент како концепт во економијата, се согледува улогата на стратегијата во стратегискиот менаџмент и се елаборира процесот на стратегиски менаџмент. На крајот се потенцира неговата важност и зошто е потребно да се применува. Имено, примената на стратегискиот менаџмент за претпријатијата создава низа предности. Активностите сврзани со формулирањето стратегија треба да ја зголемат способноста на претпријатието за превенција од проблеми. Мотивацијата на вработените се подобрува кога тие партиципираат во формулирањето на стратегијата и се овозможува подобро разбирање на приоритетите во претпријатието. Отпорот кон промени се намалува, а прифаќањето нови планови е поверојатно доколку вработените се запознаени со параметрите кои ги лимитираат расположливите опции. Основната

предност на стратегискиот менаџмент е што му обезбедува на претпријатието проактивна улога која е клуч за одржлива конкурентска предност.

Трудот “Корпоративна општествена одговорност и глобализацијата”, е во коавторство и е објавен во Зборникот од Меѓународната конференција ‘Бизнис и глобализација’, на Економскиот факултет од Прилеп во 2007 година. Концептот на корпоративна општествена одговорност своите историски корени ги влече од почетокот на XX век. Иако отсекогаш егзистирало барањето за хуманизација на условите за работење на вработените, за зголемување на сигурноста на вработените, за зголемување на вредноста на акциите на акционерите, и слично, сепак својата популарност ја доби во последните две декади, како резултат на значајните промени што се случува во сите сегменти на окружувањето. Така, барањата за партиципација во финансирањето на приватното и државното образование, партиципацијата во разрешување на комуналните проблеми се од поново време со што авторите констатираат дека содржината на општествената одговорност се менува со текот на времето. Во трудот се анализира влијанието на глобализацијата врз корпоративната општествена одговорност и аргументите за и против корпоративната општествена одговорност кај мултинационалните компании. Според авторите, процесот на глобализација треба да води кон единствен поглед на корпоративната општествена одговорност кај мултинационалните компании.

Трудот “Strategic Management of Small Businesses – Analysis and Exploitation of Entrepreneurial Opportunities”, е во коавторство и е презентираан на меѓународна конференција во организација на ICERD, одржана во Охрид 2008 година. Во трудот авторите укажуваат дека поради обемот на бизнисот што го имаат малите претпријатија и нивното значење за економијата на земјата, сè повеќе се размислува за стратегиски менаџмент и во малите претпријатија. Зголемената актуелност е предизвикана од: зголемувањето на бројот на малите претпријатија, независно од високата стапка на морталитет во првата, односно во првите пет години од основањето. Малите стопански единици се типични субјекти на пазарните економии, кои се покажале како мошне флексибилни во приспособувањето кон барањата на окружувањето. Дејствувајќи како извор и генератор на иновациите и претприемаштвото, малите претпријатија стануваат сè позначаен фактор во создавањето на општествениот производ и во ангажирањето на работната сила, особено во земјите со развиени економии. Во овој труд се анализираат претприемачките можности кај малите претпријатија. Препознавањето, проценувањето

и експлоатирањето на можностите што се појавуваат претставува еден од основните клучеви за постигнување претприемачки успех. Претприемачот треба да ги собере неопходните информации и да има идеи, а со цел да дојде до вистински избор на стратегија за искористување на пројавените можности. Тој треба да има способност да ги процени тие можности и да изврши избор од истите. Притоа треба да знае како да ги согледа ризиците и да ги усогласи со користите во дадената ситуација. Со тоа треба да знае како и на кој начин да избере адекватната стратегија. Во трудот се анализираат и согледаат некои аспекти на примената на стратемскиот менаџмент во малите претпријатија во Битола, споредувајќи ги претприемачките ризици и можности и начинот на нивното балансирање.

Трудот "E-business and globalization", е во коавторство и е презентиран на 4th International Conference "An Enterprise Odyssey: Turizm – Governance and Entrepreneurship, Faculty of Economics&Business, во Цавтат, Хрватска, 2008 година. Во него, авторите го согледуваат влијанието на интернетот и информатичката технологија во развојот на сите полиња во современото општество, а посебно на стопанските субјекти кои се стекнуваат со неограничени можности за подобрување на нивната ефективност и ефикасност, како и за подобрување на нивната конкурентност на глобалниот пазар. Во вакви услови, компаниите започнуваат со продавање на своите производи on-line, но со натамошниот развој на технологијата, се развиваат и нови бизнис модели со што за компаниите се креираат нови можности, а со тоа се развиваат и нови стратегии за искористување на можностите од развојот на е-бизнисот во услови на глобализација на светската економија. Сепак авторите нагласуваат дека мора да се имаат предвид и ризиците кои постојат при примена на одделните модели. Во таа смисла, трудот ги анализира ново-пројавените е-бизнис модели како средство за остварување на конкурентска предност во меѓународниот бизнис. Притоа, авторите ги истражуваат можностите и ограничувањата кои произлегуваат од глобализацијата и примената на овие модели. Треба да се има предвид дека овие модели засега не ги даваат предвидените резултати поради разликите што постојат помеѓу земјите во развојот на институциите, проблеми со оданочувањето, заштита на интелектуалната сопственост, правни и етички проблеми на интернетот, пристапот до компјутерите и интернетот во различните земји, социјални и културни разлики што постојат, сигурноста на информациите добиени преку интернет и сл. се само дел од прашањата што се јавуваат при интернационализацијата на работењето на фирмите кои го развиваат. Покрај ова,

авторите ја согледуваат ситуацијата на Македонија во контекст на глобалното е-бизнис окружување, при што даваат свое согледување за тоа дали глобалните е-бизнис модели ги надменуваат проблемите и заканите од процесот на интернационализација.

Трудот *Managing Action Programs*, е во коавторство презентираан на Меѓународната конференција “*Management and Social Responsibility*” во Белград, Р.Србија, 2008 година. Процесот на управување со организацискиот развој е планиран и систематски пристап кон воспоставување и натамошно унапредување на една поширока, долгорочна перспектива на напорите за управување со промените. Самиот организациски развој, како дисциплина насочена кон усовршување на целокупната организациска ефективност, кон развој на потенцијалот на индивидуалните членови и креирање на основа за континуирана и продлабочена промена, не е ниту микро пристап кон промените, ниту се однесува на некоја индивидуална, случајна или ад-хок техника за промена. Оттаму, тој е често пати поиман како интеграција на акциските програми кои се насочени кон креирање и одржување на организациската способност за предвидување, приспособување и промена, особено на ставовите, способностите и моралот на вработените. Според авторите, во денешни услови, најзначајните прашања од областа на организацискиот развој потекнуваат од трансформационото реструктурирање, реинженеринг и намалување на нивоата на менаџмент хиерархијата, а кои се насочени кон создавање и натамошно одржување на реконфигурирачка организација, како флексибилен систем способен за промени, на годишна, месечна, неделна, дневна, па дури и часовна временска рамка. Реконфигурирачката организација го насочува сопственото внимание кон перманентната потреба за долгорочни стратегии за унапредување на стратегискиот процес на одлучување и на односите меѓу организациските членови, со цел пресретнување на променетите околности. Овие стратегии се рамката за планираните техники за промени, познати како акциски програми за организацискиот развој. Процесот на управување со акциските програми е од толкава важност што ја определува потребата за натамошна модификација, континуитет или пак дисконтинуитет на целокупниот напор за организациски промени. Притоа, успешниот акциски програм за организациски развој резултира во модификувано организациско однесување и капацитет за натамошен организациски развој.

Книгата **Организациско однесување** е во коавторство и е во издание на Економскиот факултет од Скопје. Станува збор за учебник по истоимениот предмет кој се изучува на Факултетот, а содржината на книгата се поклопува со усвоената програма

по предметот. Организациското однесување е научна дисциплина која се развива во последните дваесетина години и е насочена кон истражување на факторите кои имаат влијание на тоа како индивидуите и групите реагираат и како се однесуваат во организациите. Разбирањето на ова е важно затоа што директно се одразува на успешноста на работењето во денешното комплексно и турбулентно окружување. Истражувањето на организациското однесување дава насоки на менаџерите и вработените како да ги разберат и оценат разните фактори и однесувања во организацијата, а со цел да се изнајдат вистинските одлуки за подобро мотивирање и координирање на вработените во остварувањето на целите на организацијата. Пристапот на проучување на организациското однесување што е изложен во оваа книга тргнува од анализирање на човекот како активен фактор кој во организацијата влегува со определени лични карактеристики и искуство. Тој во дадена ситуација (окружување на организацијата) се однесува на определен начин со што придонесува, односно не придонесува, за остварување на поставените цели. Но, работата на луѓето ретко се одвива изолирано. Тие обично воспоставуваат односи со други луѓе во остварување на определени цели. Притоа, може да се забележи дека однесувањето на поединците кога се во група се разликува од нивното однесување кога се сами. За разбирање на лидерството од посебно значење е разбирањето на однесувањето на групата и групната динамика, затоа што лидерот никогаш не се набљудува како самостојна индивидуа, туку како единка во група. За да се согледа суштината на групите и групното однесување, потребно е да се дефинира поимот група, да се согледаат факторите кои влијаат на создавање на групите, фазите во развојот на групите, видовите групи, карактеристиките на групите кои ни помагаат за осознавање на групното однесување, конфликтите во групите и начинот на нивно разрешување и на крај, формалното и неформалното лидерство на групата како и улогата на лидерот во интегрирање на групата. По анализирањето на поединецот како единка, и групите составени од поединци, посебно внимание се посветува на процесите на ниво на организацијата. Менаџерите во организацијата се задолжени преку разбирање на однесувањето на трите нивоа на истражување да влијат кон поголема ефективност во работењето. Притоа, набљудувањето на организациската ефективност секогаш е од аспект на системскиот и ситуациониот приод. Ова подразбира сместување на организацијата во поширокиот систем на окружувањето и анализирање на специфичната ситуација за секоја организација од аспект на екстерното и интерното окружување.

Книгата **Корпоративно управување** е учебно помагало наменето за слушателите на специјалистичкиот курс *“Корпоративно управување”* во организација на Економскиот факултет во Скопје и International Finance Corporation (IFC). Учебното помагало е во коавторство на неколку автори кои се одговорни за поедини модули од специјалистичкиот курс. Се состои од пет глави кои ја покриваат програмата за спроведување на специјалистичкиот курс. Првата глава која носи наслов *“Вовед во корпорации и корпоративно управување”* е подготвена од д-р Љубомир Дракулевски и разработува неколку воведни аспекти во специјалистичкиот курс, и тоа: историјата на корпорацијата како правен субјект, поим и карактеристики на корпорацијата, учесници во корпорацијата, корпоративната општествена одговорност и др. Посебно се анализираат природата на корпоративното управување и проблемот на застапувањето на акционерите од страна на менаџерите. Во овој дел авторот дава систематизирање на теоретските сознанија за корпорациите од нивната појава до денес, но дава и свои согледувања за корпоративното управување во Р.Македонија споредено со моделите на управување во другите земји. Покрај тоа авторот ги анализира промените кои настануваат во законските решенија на управувањето со акционерските друштва во нашата земја и како тие се одразуваат на корпоративното управување. Покрај оваа глава, трудот ги опфаќа и следните аспекти: внатрешни институции во корпоративното управување, внатрешна структура на корпоративно управување, надворешни институции во корпоративното управување, и финансиските извештаи и објавување на податоците со што се покрива основната содржина на специјалистичкиот курс.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Периодот од дваесет години, колку што поминаа од првиот избор за помлад асистент на Економскиот факултет во Скопје до сега, е време во кое д-р Љубомир Дракулевски вложил големи усилби за своето изградување како наставник и научник, како и за унапредување на наставната и научната дејност на Факултетот. Во овој период тој остварил видливи успеси.

Неговата област на работа е менаџментот, поконкретно, стратегискиот

Видливи се резултатите на д-р Љубомир Дракулевски во научноис-тражувачката работа. Во досегашниот период има објавено самостојно или во коавторство 7 учебници и книги, како и над 50 статии и трудови објавени во зборници од научни конференции, советувања и симпозиуми и сл.

За одбележување е ангажирањето на проф. Дракулевски во организирањето и реализирањето на низа активности на Факултетот, било индивидуално или во рамките на органите на управувањето, катедрите, одборите, комисиите и другите тела.

Во изминатиот период тој оствари повеќе престои на странски универзитети. Здобиените искуства од тие престои тој ги пренесувал на својот факултет и ги применуваше во своето работење. Поради недоволното искуство и литература во нашата земја, за проблематиката која е од интерес за истражување, трудовите на кандидатот, претежно, се базираат на истражувања на странски извори.

Анализирајќи ја досегашната работата и остварените успеси, Рецензентската комисија оценува дека кандидатот ги исполнува условите според Законот и Статутот на Факултетот да биде унапреден во повисоко звање. Од таа причина, со задоволство му предлагаме на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, д-р Љубомир Дракулевски да го избере за наставник по предметите *сѝраиѝеѝиски менаѝмениѝ* и *меѝународен менаѝмениѝ*, во звањето редовен професор.

Скопје, 18.08.2008 година

Членови на комисијата

1. Проф. д-р. Бобек Шуклев

2. Проф. д-р Димитар Бојациоски

3. Проф. д-р. Олгица Блажеска

Бр. 02-441
4.11.2008

Врз основа на чл. 52 ст. 1 ал. 16 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/2008 и бр. 103/2008), Универзитетскиот сенат, на 3. седница одржана на 4.11.2008 година, ја донесе следнава

О Д Л У К А за избор на редовен професор

Член 1

Д-р Љубомир Дракулевски, вонреден професор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Економски факултет, се избира во звањето редовен професор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Економски факултет по предметите стратегиски менаџмент и меѓународен менаџмент.

Член 2

Со денот на изборот во звањето редовен професор, д-р Љубомир Дракулевски заснова работен однос на неопределено време со Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Економски факултет и го задржува звањето редовен професор доживотно.

Член 3

Одлуката стапува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во Универзитетскиот гласник.

Ректор

Проф. д-р Велимир Стојковски

Претседател на Универзитетскиот сенат

Проф. д-р Гордана Богоева - Гацева

ДН:

- Економскиот факултет
- Д-р Љубомир Дракулевски